

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/2388/2023.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.IV.37.453/2023/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] 1. A személyesen eljáró indítványozó alkotmányjogi panaszt terjesztett elő az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján, melyben a Kúria, mint felülvizsgálati bíróság Kfv.IV.37.453/2023/3. számú végzésének, a Veszprémi Törvényszék 3.K.700.303/2022/37-II. számú ítéletének, továbbá ezen bírósági eljárásra okot adó Zala Vármegyei Kormányhivatal Hatósági Főosztálya ZA/040/93-5/2022. iktatószámú határozatának, mint alaptörvény-ellenes bírói és közigazgatási döntések megsemmisítését kérte.
- [2] Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy előzménye és a panasz az alábbiak szerint foglalható össze.
- [3] 1.1. A Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt., mint a II. rendű alperes Építési és Közlekedési Minisztérium jogelődje, kérelmet terjesztett elő a Zala Vármegyei Kormányhivatalhoz (a továbbiakban: Kormányhivatal) mint I. rendű alpereshez az indítványozó tulajdonjogában lévő ingatlan részleges kisajátítása iránt. A kisajátítás célja a nemzetgazdasági szempontból kiemelt beruházássá nyilvánított közlekedési infrastruktúra fejlesztés volt (a továbbiakban: Beruházás). A kártalanítás megállapításának megalapozására megelőző eljárásban kirendelt igazságügyi szakértő által készített szakvélemény készült. A kisajátítási eljárásban a Kormányhivatal a szakértőt tárgyalásra idézte. A tárgyaláson az indítványozó részt venni nem tudott, de írásbeli észrevételeket tett. A Kormányhivatal helyt adott a kérelemnek, és az indítványozó ingatlanát megosztotta, és 397 m² területet kisajátításáról döntött a kisajátításról szóló 2007. évi CXXIII. törvény (a továbbiakban: Kisajátítási törvény) alapján. A Kormányhivatal a kártalanítás összegét (faérték nélkül

39 991 Ft) a szakvélemény alapján állapította meg, mely összeg megállapítása során figyelembe vette az indítványozó fakitermelési szándékát.

- [4] Az indítványozó a kártalanítás összegszerűségét vitató keresetet nyújtott be a Veszprémi Törvényszékhez (a továbbiakban: Törvényszék), melyben előadta, hogy a kisajátított földterület értékének megállapítása jóval a valós piaci ár alatt történt. Az indítványozó szerint a Kisajátítási törvény 9. § és 19. §-ba ütköző módon elmaradt a visszamaradó részterület értékvesztésének felszámítása, továbbá a szakértő nem volt figyelemmel az ingatlanok helyben kialakult forgalmi értékére sem. Az indítványozó hat darab adásvételi szerződést csatolt, illetve új igazságügyi szakértő kirendelését kérte. Az indítványozó keresetében a visszamaradó területek hasznosíthatóságának korlátozódását is állította. Az indítványozó az első tárgyalást megelőzően a kereset megváltoztatására irányuló beadványt nyújtott be Törvényszékhez. A beadványban a határozat megváltoztatását, a kisajátítási kérelem elutasítását és az eljárás megszüntetését kérte, mert a tulajdonában lévő másik ingatlan esetén folyamatban volt kisajátítási eljárást a hatóság megszüntette, mivel a kisajátítást kérő a kérelmét visszavonta. A visszavonás a kormányzat tárgyi projekt megvalósulásához szükséges területszerzési feladatok felfüggesztésére irányuló döntésén alapult. A perben az indítványozó hivatkozott a Beruházásnak a Magyarország szomszédságában zajló háború idején a rezsicsökkentés megvédése és a honvédelmi célok teljesítése érdekében szükséges költségvetési intézkedésekről szóló 1281/2022. (VI. 4.) Korm. határozat alapján történő felfüggesztésére, illetve arra, hogy valójában ezáltal a Beruházás megszüntetésére került sor. Az indítványozó véleménye szerint a Beruházás, mint közérdekű cél nem valósul meg, így a kisajátítás a Kisajátítási törvény 1. § (1) bekezdésébe ütközik.
- [5] A Törvényszék a keresetet alaptalannak találta. A Törvényszék vizsgálta az indítványozó kisajátítás alapjának vitatására irányuló beadványát, illetve az általa előadottakat. A Törvényszék szerint az indítványozó a perindítási határidőn belül a kisajátítás jogalapját nem vitatta, és csak a határidő leteltét követően szabott új megtámadási irányt, így a kérelem a keresetkiterjesztés tilalmába ütközik. A Törvényszék kitért arra is, hogy a kisajátítási határozat meghozatalát követő, a Beruházás felfüggesztésére irányuló kormányzati intézkedés nem hat ki a határozat jogszerűségére. A Törvényszék a megelőző eljárásban kirendelt igazságügyi szakértőt az indítványozó keresetében és beadványaiban foglalt észrevételekre nyilatkoztatta. A Törvényszék szerint a szakértő az indítványozó által vitatottakra részletes, indokolt választ adott, amely nem eredményezte a megelőző eljárásban tett szakvélemény módosítását vagy megváltoztatását. A szakvélemény aggálytalanságát a Törvényszék maga is vizsgálta, a megelőző eljárásban készült szakvéleményt a szakértő írásbeli nyilatkozatával összevetette. Ezek alapján a Törvényszék a szakvéleményt elfogadhatónak találta. Az indítványozó szakvéleményt vitató hivatkozásai a Törvényszék szerint nem voltak érdemben elfogadhatók a szakértő válasza alapján, a

szakvélemény nem homályos, nem hiányos, az sem önmagával, sem más peradattal nem ellentétes, így az az ítélet alapjául szolgálhat. A Törvényszék új szakértő kirendelését nem látta indokoltnak. Az ítélet szerint a Kormányhivatal határozata egyetlen keresetben hivatkozott ok miatt sem jogsértő.

- [6] Az indítványozó a keresetét elutasító jogerős ítélettel szemben felülvizsgálati kérelmet nyújtott be, melynek befogadását a felülvizsgálati bíróságként eljáró Kúria megtagadta.
- [7] 1.2. Az indítványozó ezt követően nyújtotta be az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszát, melyben a felülvizsgálati bíróságként eljáró Kúria végzése, a Törvényszék ítélete, illetve a Zala Vármegyei Kormányhivatal határozata alaptörvény-ellenességét állította. Az indítványozó alkotmányjogi panaszát az Alaptörvény XIII. cikk (1) és (2) bekezdésére, XXIV. cikk (1) bekezdésére, illetve XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésére alapította az alábbiak szerint.
- [8] Az indítványozó szerint a kisajátítással a tulajdonhoz való jogába történt alaptörvény-ellenes beavatkozás, mivel nem teljesült az értékgarancia elve, illetve nem teljesültek az Alaptörvényben biztosított feltételek.
- [9] Az alkotmányjogi panasz szerint a közérdekűség és a kivételesség a Beruházás felfüggesztése miatt nem áll fenn. A felfüggesztés következtében a kisajátítási cél a Beruházás teljesítésére meghatározott határidőn belül nem fog megvalósulni, így nem jelentkezik közösségi előny.
- [10] Nem részesült az indítványozó teljes kártalanításban az alkotmányjogi panaszban előadottak szerint. Az indítvány alapján a kisajátítási összeg megállapításakor - figyelembe véve az indítványozó fakitermelési szándékát - figyelmen kívül hagyták a várható hozam értékét, így a perbeli ingatlan szakvéleményben meghatározott forgalmi értéke magasabb, mint a Kormányhivatal által megállapított és a Törvényszék által jóváhagyott kisajátított összeg. Az indítványozó szerint a megelőző eljárásban tett szakvélemény a kisajátítás összegét befolyásoló értéknövelő tényezőt nem számolt el azáltal, hogy az ingatlant időjárásbiztos úton nem megközelíthetőnek nyilvánította. Állította az indítványozó a szakvélemény hiányosságát, és ezáltal a teljesség elvének megsértését, a részleges kisajátítással kapcsolatban is.
- [11] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában kifejtette a tisztességes hatósági eljáráshoz való joga vélt sérelmét. Az indítványozó szerint a kisajátítási eljárás során a Kormányhivatal a fegyveregyenlőség követelményét figyelmen kívül hagyva, az elvárt szakszerűséget nélkülözve hozta meg határozatát. A Kormányhivatal részrehajló módon, alaptalanul fogadta el a kirendelt szakértő - hozzászámítás módszerén alapuló - ingatlan forgalmi értékével kapcsolatos megállapítását, és mellőzte az indítványozó vonatkozó indítványát. Alkotmányjogi panaszában kifogásolta az indítványozó, hogy a Kormányhivatal anélkül fogadta el a szakértő értékvesztéssel kapcsolatos állítását, hogy arra bizonyítást folytatott volna. Az indítványozó szerint a szakértő bírósági eljárásban tett nyilatkozata alapján a Kormányhivatal téves

ténymegállapítást tartalmazó szakvéleményt fogadott el. Továbbá állította, hogy a Kormányhivatal jogsértő módon, szakértelem nélkül döntött szakkérdésben a kártalanítási összeg változásáról a kitermelt faállomány értékének figyelmen kívül hagyásával.

- [12] Az alkotmányjogi panasz szerint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésben rögzített jogokat sérti a jogalapot vitató érvelés vizsgálatának elmaradása. A panasz alapján a Törvényszék és a Kúria a keresetváltoztatás tárgyában, illetve a felülvizsgálati kérelemben előadottakat nem az Alaptörvénnyel összhangban vizsgálta, így a bírósági jogértelmezés az Alaptörvény XIII. cikk (2) bekezdésével, illetve 28. cikkével nincs összhangban. Továbbá a Törvényszék az indítványozó szerint nem tett eleget tényállás felderítési kötelezettségének a bizonyításra irányuló indítványának mellőzésével. A Törvényszék esetén is sérelmesnek találta az indítványozó – a faállomány értékének figyelmen kívül hagyására vonatkozóan – a határozat jóváhagyását, így a „kellő szakmai kompetencia” nélküli, szakkérdésben történő döntéshozatalt. Az indítványozó állította továbbá az indokolási kötelezettség megsértését mind a Törvényszék, mind pedig a Kúria döntése esetén.
- [13] 2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatósága törvényi feltételeinek fennállását vizsgálta meg.
- [14] 2.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése alapján az Abtv. 27. § szerinti alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézhezvételétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó az alkotmányjogi panaszt a Kúria végzésével szemben határidőben terjesztette elő.
- [15] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a megelőző bírósági eljárásban az ügy érdemében hozott jogerős döntés a Törvényszék 3.K.700.303/2022/37-II. számú ítélete, amelyet az indítványozó önálló alkotmányjogi panasszal nem támadott. Az Alkotmánybíróság megállapította továbbá, hogy a Kúria Kfv.IV.37.453/2023/3. számú, a felülvizsgálati kérelem befogadását – a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény 118. § (2) bekezdésén alapuló – megtagadó végzése az ügy érdemét nem érintette. Ugyanakkor a Kúria döntését mérlegelési jogkörben hozta meg, így az Alkotmánybíróság ügyrendjéről szóló 1001/2013. (II. 27.) AB Tü. határozat (a továbbiakban: Ügyrend) 32. § (5) bekezdése alapján a Kúria végzésén keresztül az alapügyben hozott jogerős döntés vizsgálata is elvégezhető {lásd például: 3007/2022. (I. 13.) AB végzés, Indokolás [20]–[24]}.
- [16] Az indítvány megfelel az Abtv. 27. §-ban meghatározott feltételeknek a következők alapján. Az indítványozó, mint az alkotmányjogi panaszra okot adó per felperese, jogosultnak és érintettnek is tekinthető. Az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, illetve az Alaptörvény indítványozó által megjelölt cikkeiben rögzített

jogok az alkotmányjogi panasz elbírálása szempontjából Alaptörvényben biztosított jogoknak tekintendők.

- [17] 2.2. Az alkotmányjogi panasz a határozott kérelem kritériumainak megfelel, megjelölte az indítványozó jogosultságát és az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *a*) pont]. Az indítvány tartalmazza az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b*) pont]. Az indítványozó megjelölte az Alkotmánybíróság által vizsgálendő bírói döntéseket [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *c*) pont]. Az indítvány tartalmazza az Alaptörvény megsértett rendelkezéseit [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *d*) pont] és tartalmaz indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntések miért ellentétesek az Alaptörvény megsértett rendelkezéseivel, továbbá kifejezett kérelmet ad elő a megsemmisítésre [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *e*) és *f*) pont].
- [18] 2.3. Az indítványozó álláspontja szerint a kisajátításra nem az Alaptörvényben rögzített feltételekkel került sor, amely a tulajdonhoz való jogát alaptörvény-ellenesen korlátozta. „Az Alaptörvény XIII. cikk (2) bekezdése a kisajátítás, míg a XIII. cikk (1) bekezdése a tulajdonhoz való jog kisajátítást el nem érő mértékű korlátozása esetét szabályozza” {3365/2023. (VII. 19.) AB végzés, Indokolás [26]}. Tekintettel arra, hogy jelen esetben az indítványozó az alkotmányjogi panasz kisajátítási eljárásra vonatkozóan terjesztette elő, az Alkotmánybíróság az indítványozó által előadott érveket tartalma szerint a XIII. cikk (2) bekezdése keretei között értékelte.
- [19] 3. Az Abtv. 29. §-a értelmében az – egyéb törvényi feltételeknek megfelelő - alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételye vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés felvetése esetén fogadható be. E befogadhatósági feltételek vagylagos jellegűek, így azok fennállását az Alkotmánybíróság külön-külön vizsgálja {3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]}. A feltételek meglétének a vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [20] 3.1. Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt jelen ügyben is hangsúlyozza, hogy „[a]z Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdésének értelmében az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének *d*) pontja alapján a bírói döntéseket az alkotmányosság szempontjából ellenőrizheti, és jogköre a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vizsgálatára és kiküszöbölésére korlátozódik, ezért a bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének és értékelésének, illetve a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára nem rendelkezik hatáskörrel” {3170/2014. (VI. 3.) AB végzés, Indokolás [8]}. „Sem a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti »szuperbíróság« szerepébe lépjen, és

hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el" {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]}.

- [21] 3.2. Az indítványozó az Alaptörvény XIII. cikk (2) bekezdésével, XXIV. cikk (1) bekezdésével és XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésével kapcsolatban összességében a kisajátítás alkotmányosságához szükséges feltételek hiányát állította, illetve a Kormányhivatal és a bíróságok – az indítványozó szerint aggályos - szakvéleménnyel összefüggő eljárását (a tényállás-felderítési kötelezettség teljesítését, a bizonyítási indítvány mellőzését, az indokolás kötelezettség elmulasztását) tartotta sérelmesnek. Az indítványozó panasa szerint a fegyveregyenlőség elvének sérelmét eredményező módon nem volt lehetősége a bizonyításra, és álláspontja szerint a közigazgatási határozat iratellenes tényállást tartalmaz.
- [22] 3.2.1. Az indítványozó a közérdek és a kivételesség hiányát, illetve ezzel összefüggésben a jogorvoslatihoz való jogának sérelmét állította. "A jogorvoslatihoz való jog olyan alkotmányos alapjog, amely tárgyát tekintve a bírói, illetőleg a hatósági (más közigazgatási) döntésekre terjed ki, tartalmát tekintve pedig azt kívánja meg, hogy valamennyi, az érintett jogát vagy jogos érdekét (helyzetét) érdemben befolyásoló érdemi határozat felülvizsgálata érdekében legyen lehetőség más szervhez, vagy azonos szerv magasabb fórumához fordulni. [...] A jogorvoslati jogának hatékony érvényesülését számos tényező befolyásolhatja, így többek között a felülbírálati lehetőség terjedelme [...]" {9/2017. (IV. 18.) AB határozat, Indokolás [20]}.
- [23] Jelen ügyben az indítványozónak lehetősége volt arra, hogy ügyében magasabb fórumhoz forduljon. A Törvényszék ítéletének indokolásában kitért arra, miért nem vizsgálja az indítványozó jogalapra vonatkozó kérelmét. A perindítási határidő benyújtását követő keresetváltoztatást a Törvényszék nem megengedett keresetváltoztatásnak minősítette. Az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy nem rendelkezik jogkörrel a bíróságok mérlegelésének felülbírálatára. A jogorvoslatihoz való jogból pedig nem következik a döntés indítványozó számára kedvező volta {3510/2023. (XII. 1.) AB végzés, Indokolás [21]}.
- [24] 3.2.2. A kártalanítás összecszerúségével összefüggésben az Alkotmánybíróság utal arra, hogy a kisajátítandó ingatlan forgalmi értékét – amennyiben arra szükség van – szakértő kirendelése útján kell meghatározni {3119/2017. (V. 30.) AB határozat, Indokolás [15]; 3081/2013. (III. 27.) AB végzés, Indokolás [8]}. Amennyiben a szakvéleményt az összecszerúség kérdésében a fél vitatja, álláspontját szakértői bizonyítással támaszthatja alá. Mindemellett közigazgatási perben a bíróság szabadon döntheti el, hogy milyen bizonyítást fogadatosít, és azokat miként értékeli {3119/2017. (V. 30.) AB határozat, Indokolás [15]}.
- [25] Jelen ügyben a kisajátítási eljárás során a szakértő tárgyalásra történő idézésére, illetve az indítványozó részéről írásbeli észrevétel megtételére sor került. A Törvényszék ítéletében kifejezetten kitért a szakvélemény forgalmi értéket

megállapító módszer, a részkisajátítással összefüggő értékcsökkenés, a faállomány értékének Kormányhivatal általi figyelmen kívül hagyása, és a szakvéleményt vitató indítványozói kifogások vizsgálatára. Az Alkotmánybíróság nem vizsgálja a bírói döntésben megjelölt bizonyítékok megalapozottságát, a beszerzett bizonyítékok értékelésének helytállóságát {3119/2017. (V. 30.) AB határozat, Indokolás [15]}. Jelen ügyben az indítványozó új szakértő kirendelésére tett indítványt. A Törvényszék megindokolta, hogy mely okok mentén nem tartotta aggályosnak a megelőző eljárásban tett szakvéleményt, illetve az azt kiegészítő írásbeli szakértői nyilatkozatot. Így megindokolta azt is, hogy mely okokból nem látta indokoltnak új szakértő kirendelését. „Önmagában az a tény, hogy az [indítványozó] a szakértői vélemény megállapításait [vitatja], még nem veti fel a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, az ugyanis az Alkotmánybíróság hatáskörén kívül eső tényállás-megállapítási és bizonyíték-értékelési (és nem pedig alapvető alkotmányjogi jelentőségű) kérdésnek tekinthető” {3366/2023. (VII. 19.) AB végzés, Indokolás [31]; 3227/2023. (V.5.) AB végzés, Indokolás [14]}.

[26] Az indokolási kötelezettség állított sérelmével összefüggésben az Alkotmánybíróság emlékeztet azon gyakorlatára, mely szerint az „indokolási kötelezettség alkotmányos követelménye a bíróság döntési szabadságának abszolút korlátját jelenti, nevezetesen azt, hogy döntésének indokairól az eljárási törvényeknek megfelelően szükséges számot adnia. [...] A tisztességes eljárás alkotmányos követelménye a bírói döntésekkel szemben azt a minimális elvárást mindenképpen megfogalmazza, hogy a bíróság az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alapossgal megvizsgálja, és ennek értékeléséről határozatában számot adjon. Ennek megítéléséhez az Alkotmánybíróság vizsgálja a jogvita természetét, az alkalmazandó eljárási törvény rendelkezéseit, a felek által az adott ügyben előterjesztett kérelmeket és észrevételeket, valamint az ügyben választ igénylő lényeges kérdéseket” {7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [33]–[34]}. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indokolási kötelezettség konkrét ügyben történő megsértésének kételye nem merül fel. A Törvényszék indokolásában az ügy lényegét érintő kérdésekre kiterjedő indokolást adott. A Kúria végzése indokolásában rámutat azon okokra, amelyek mentén nem tartja befogadhatónak az indítványozó felülvizsgálati kérelmét. „Önmagában az a körülmény, hogy az indítványozó nem ért egyet a bíróságok döntésével és annak indokolásával, nem elégséges érv a támadott döntés alaptörvény-ellenességének alátámasztására” {3364/2017. (XII. 22.) AB végzés, Indokolás [21]}.

[27] 3.3. A fentiek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy alkotmányjogi panaszában az indítványozó az eljáró hatóság és a bíróságok jogértelmezésének és jogalkalmazásának helytállóságát vitatja, a panasz nem alkotmányossági kérdésekre irányult.

- [28] 3.4. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság szerint az alkotmányjogi panaszban az indítványozó nem állított bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvényellenességet, illetve alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem vetett fel. Így az indítvány nem teljesítette az Abtv. 29. §-ában meghatározott befogadhatósági feltételt.
- [29] 4. Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt – az Abtv. 47. § (1) bekezdése és az 56. § (2)–(3) bekezdései, valamint az Ügyrend 5. § (1)–(2) bekezdése alapján eljárva – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontjára tekintettel visszautasította.

Budapest, 2024. április 23.

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Patyi András s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró